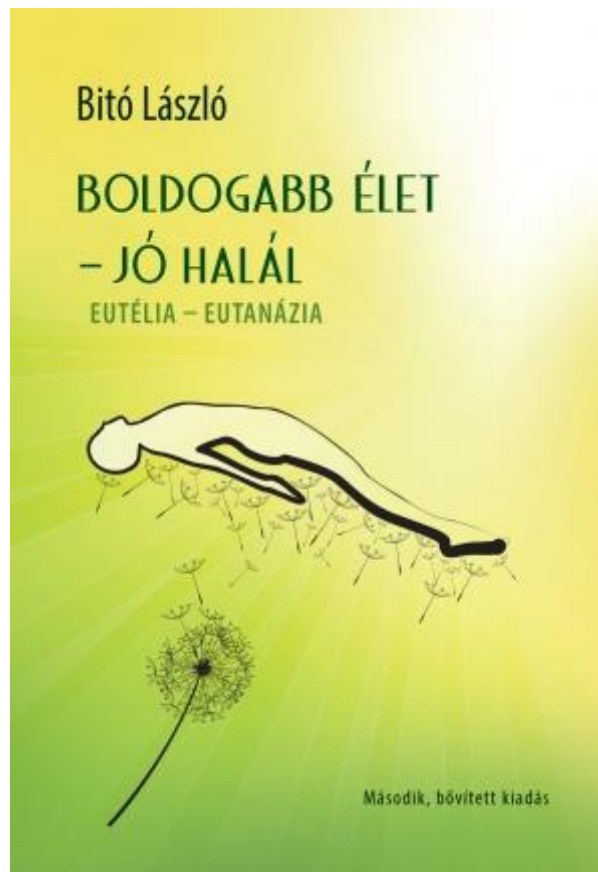

A Boldogabb élet – jó halál című könyvről

Ennek a könyvnek az első kiadása 2005-ben bevezette az eutélia fogalmát, ami szó szerint jó véget jelent, és magába foglalja mindazt, amit megtehetünk életutunk utolsó szakaszának beragyogtatásáért, emberi méltóságunk fenntartásáért az utolsó lélegzetvételünkig. Szemben az eutanáziával – szó szerint jó halállal –, amely helyesebben nevezhető gyors halálnak, az eutélia olyan társadalmi hozzáállást, intézményt és hivatást ír le, amely mindenki számára elérhetővé teszi az életutunk végén ránk türelmesen váró halál elfogadását és az emberhez méltó kilépést az életből. Ez a második, bővített és átdolgozott kiadás figyelembe veszi az első kiadás által generált konferenciákon, beszélgetéseken elhangzottakat, írásokban megjelent véleményeket és megválaszolja a felvetődött kérdéseket. Úgyszintén bemutatja, hogy a sok nyugati országban azóta is bevezetett eutanázia-törvények csak testi mivoltunkkal foglalkoznak, s így sok szempontból elégtelenek. Az új kiadás utolsó sorai illusztrálják, mi az a példamutató jó halál, amihez az eutélia hozzásegíthet: „Az, amikor az eutélia rítusában körénk gyűlők így sóhajtanak fel, amint a szemünket lehunyjuk: 'Én is így akarok meghalni!'. És ezzel – szeretetünk végső beteljesüléseként – segítjük feloldani a hátramaradók halálfélelmét, hogy teljesebb, boldogabb életet élhessenek”.

Vélemények az első és második kiadásról

Heller Ágnes

„Ami mindeddig kivétel volt, az lett a szabály: öregen halunk meg. Mi több, az orvostudomány képes haldoklásunk emberhez méltatlan körülmények közötti meghosszabbítására is. Ez új kérdéseket vet fel, amelyekre Bitó László új hanggal, új

megközelítéssel keres és ad válaszokat könyvében és [az első] megjelenése óta folytatott előadásában, nyilvános beszélgetésekben.

Szerinte helyünk a nap alatt a legnagyobb ajándék, amit az időnk lejártával utódainknak továbbadhatunk a Bitó által elképzelt rituális keretek között, amely a jézusi tanításból levezetett utolsó nagy szeretetélményünk lehet. Bitó azonban megkülönbözteti az életutunk közepén élénk álló türelmetlen halált, amely ellen minden erőnkkel küzdenünk kell, az életutunk végén türelmesen ránk várótól, amely ellen hiába küzdünk. Ha mielőbb kibékülünk vele, boldogabbá tehetjük életünk utolsó szakaszát.”

Ungvári Tamás

Most a könyvhét előtt sorakoznak előttem a művek, és én közülük egy igazán kitűnő barátom, Bitó László *Boldogabb élet – jó halál* című könyvével kezdeném ismertetésemet. Így, most itt a pünkösd előtti péntek délelőttjén a halál szót ismételve, de ennél optimistább könyvet, amelynek címében a halál szó szerepel, nagyon ritkán lehet olvasni. De hát Bitó egy sajátos átmenet az orvos-kutató és az író – na, meg a közéleti ember között. És ez a sokak számára bizonyosan fontos könyve egy biológiai és pszichológiai fejlődéstörténet a fogantatástól egészen addig, amíg el kell búcsúzni az élettől. Márpedig mindanyunknak meg kell barátkoznunk a gondolattal, hogy nem vagyunk örök életűek, és az emberi méltósághoz hozzátartozik a jó halálhoz való jog: az, hogy senkinek se kelljen mint egy kutyának elpusztulnia.

Messze túl a halálon a biológia csodáiról is szó esik Bitó könyvében. Szeretem, amikor az író és az orvos találkozik, és ebben a könyvben nagyon is találkozik.